

**gemeente
vaals**

RAADSVOORSTEL

Agendapunt nr. 2024-ABV-067/14
Raadsvergadering 30 september 2024

Datum: 13 augustus 2024

Documentnummer: 24.0009225

Zaak:

Aan de Raad van de gemeente Vaals

Onderwerp

Motie M2324 bewaakte fietsenstalling (kluizen)

Voorstel

1. Kennis te nemen van de uitwerking van Motie M2324 bewaakte fietsenstalling (kluizen).
2. Kiezen voor de realisatie van een inpassende voorziening middels het huren en inrichten van het betreffende winkelpand Maastrichterlaan 74 per 1 oktober a.s., vooralsnog in de vorm van een proef voor de periode van 1 jaar.

Samenvatting

Op 13 november 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het College de opdracht krijgt de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot de oprichting van een bewaakte fietsenstalling (in de vorm van kluizen) in het centrum van Vaals.

Het College gaat uit van een rekenkundige behoefte van 150 bewaakte/veilige fietsparkeerplaatsen. Gelet op het ruimtelijk beslag en ruimtelijke uitstraling is het College geen voorstander van fietskluizen om te voorzien in de rekenkundige behoefte.

Wel is het College voorstander aan een inpassende voorziening. Op steeds meer plekken worden bewaakte/beveiligde fietsparkeerplekken gerealiseerd in leegstaande (winkel)panden. Naast de huurprijs moet rekening gehouden worden met inrichtingskosten (parkeerplekken, oplaadpunten) en personele kosten. Het college stelt de raad voor om de bewaakte fietsenstalling te realiseren in het winkelpand Maastrichterlaan 74. Vooralsnog als proef voor de periode van 1 jaar. Beheer/bewaking van de fietsenstalling kan geregeld worden middels een project, waarbij mensen met een (gedeeltelijke) afstand tot de arbeidsmarkt (onder begeleiding) worden ingezet.

Aanleiding / probleem / behoefte

Op 13 november 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het College de opdracht krijgt de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot de oprichting van een bewaakte fietsenstalling (in de vorm van kluizen) in het centrum van Vaals, hierbij rekening houdend met de volgende zaken:

- a. De fietsenstalling (kluizen) van voldoende capaciteit te voorzien, voor zowel gewone fietsen als e-bikes, om de huidige en toekomstige vraag van fietsers te accommoderen. Hierbij te kiezen voor een gebruiksvriendelijke fietsenstalling (kluizen) met voldoende fietsenrekken, oplaadpunten voor e-bikes en duidelijke bewegwijzering.
- b. De locatie van de fietsenstalling (kluizen) strategisch te kiezen, bij voorkeur in de directe nabijheid van populaire fietsroutes, horecagelegenheden, winkels en bezienswaardigheden.

Relatie met bestaand beleid / strategische visie / programmabegroting / coalitie-akkoord

Toeristisch beleid, Cittaslow-gedachte en motie M2324.

Aantallen

De motie spreekt over “voldoende capaciteit ..., voor zowel gewone fietsen als e-bikes, om de huidige en toekomstige vraag van fietsers te accommoderen”. Het is al lastig om de huidige vraag te bepalen, laat staan de toekomstige vraag.

In 2024 zijn er naar schatting ruim 24 miljoen fietsen in Nederland, waarvan ruim 5 miljoen elektrisch. Dit betekent dat Nederland een gemiddelde fietsdichtheid van 1,4 fiets per persoon heeft.

Om grip te krijgen op de vraag hoeveel capaciteit een gemeente als Vaals nodig heeft om de huidige/toekomstige vraag te accommoderen, is gezocht naar beschikbare cijfers van een gemeente met een toeristische component. De meest recente cijfers zijn te vinden in het *Actieplan Fietsparkeren Maastricht 2020-2025*. Daaruit blijkt dat Maastricht ruim 3.900 bewaakte fietsplekken heeft, op een bevolking van afgerond 120.000 en een gemiddeld bezoekersaantal van 1,7 miljoen per jaar, rekenkundig resulterend in één bewaakte fietsparkeerplek per 465 potentiële gebruikers.

Als we deze rekenkundige benadering loslaten op het inwoneraantal van Vaals ligt de huidige behoefte op 22 bewaakte fietsplekken. Het aantal jaarlijkse bezoekers aan Vaals is als totaalcijfer niet bekend; er zijn uitsluitend harde cijfers voor wat betreft het verblijfstoerisme.

Naast inwoners en bezoekers zet de rijksoverheid steeds meer in op het stimuleren van fietsverkeer door werknemers, onder andere door belastingvoordelen bij het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer. Onze gemeente gaat dit najaar het ‘fiets-lease-plan’ voor medewerkers realiseren. Gelet op bovenstaande interpreteert het College de betreffende zinsnede als een oproep voor een ruime faciliteit, waarbij het College rekenkundig uitgaat van een bewaakte/veilige stallingsmogelijkheid van in elk geval 150 fietsen, aanvullend op de reeds aanwezige stallingsmogelijkheden:

- huidige behoefte inwoners (22) met doorgroei naar 50 als vertaling van een onbekende toekomstige vraag,
- 50 plekken voor bezoekers,
- 50 plekken voor werknemers.

Fietskluizen

In het algemeen worden in den lande drie verschillende modellen van fietskluizen gehanteerd.

	<u>Model 1</u> Oplaadpunt Digitaal slot Max 2 fietsen per box <u>Uitgaande van 150 plekken</u> Ruimtebeslag 70,5 strekkende meter Prijssindicatie € 400.000
	<u>Model 2</u> Geen laadpunt Sleutelslot Max 2 fietsen per box <u>Uitgaande van 150 plekken</u> Ruimtebeslag 71,25 strekkende meter Prijssindicatie € 210.000
	<u>Model 3</u> Oplaadpunt Digitaal slot Max 2 fietsen per box <u>Uitgaande van 150 plekken</u> Ruimtebeslag 62 strekkende meter Prijssindicatie € 281.250

Gelet op het ruimtelijk beslag en ruimtelijke uitstraling is het College geen voorstander van fietskluizen om te voorzien in de rekenkundige behoefte.

Inpandige fietsparkeerplekken

Op steeds meer plekken worden bewaakte/beveiligde fietsparkeerplekken gerealiseerd in leegstaande (winkel)panden. Naast de huurprijs moet rekening gehouden worden met inrichtingskosten (parkeerplekken, oplaadpunten) en personele kosten.

Toeval wil dat een pandeigenaar zich enige tijd geleden bij de gemeente gemeld heeft met een gebuiksaanbod. Het betreffende pand, Maastrichterlaan 74, heeft een vloeroppervlakte van 315 m² en is aangeboden (na onderhandeling) tegen een maandelijkse huurprijs van € 2.500.

De netto beschikbare vloeroppervlakte is met ruim 280 m² toereikend om in de rekenkundige behoefte van 150 te stallen fietsen te voorzien. Sterker nog, met deze beschikbare oppervlakte zouden de 150 fietsen verdeeld over het vloeroppervlak, zonder opbergrekken, kunnen worden gestald, hetgeen de investering in dergelijke opbergboxen/-rekken bespaard. Wel is een investering nodig in oplaadpunten. Op basis van een primaire offerte kan globaal gerekend worden met een eenmalige uitgavenpost van € 15.000 voor het gelijktijdig opladen van 50 fietsen.

Tevens geeft het college in overweging om het beheer van een eventuele inpandige voorziening te enten op het beheermodel van de parkeergarage, zodanig dat gesproken kan worden over een

‘bewaakte fietsenstalling’. Je zou daarbij uit kunnen gaan van opening 7 dagen per week van 08.00 uur tot 18.00 uur. Wellicht een mooie, bijkomende, optie is dat het winkelpand, naast het algemene deel, ook nog over een aparte ruimte beschikt waarin een werkplaats kan worden gerealiseerd. Zo zouden, ook onder het kopje social return, overdag ook fietsreparaties kunnen plaatsvinden. Natuurlijk gaat het dan slechts om kleinschalige reparaties, waarmee we geen onnodige concurrentie creëren voor (lokale) rijwielzaken. Min of meer vergelijkbaar met het concept ‘repair-café’.

We kunnen ons voorstellen dit in te vullen middels ‘mensen met enige afstand tot de arbeidsmarkt’. Op die manier zit aan deze inzet nog enige social return. De Participatie-wet geeft daartoe mogelijkheden. We stellen voor in te zetten op een project, waarbij mensen onder begeleiding kunnen worden ingezet. De kosten kunnen dan worden weggezet via het zogenaamde P-budget, waarbij we wellicht wat extra budget (€ 10.000) moeten ramen voor begeleiding.

Voorstel

Het college wenst uw raad dan ook voor te stellen om de uitvoering van de Motie M2324 in te vullen door per 1 oktober a.s. de winkelruimte in het pand Maastrichterlaan 74 te huren (vooralsnog op proef voor de periode van 1 jaar) en deze in te richten voor het stallen van ca. 150 (elektrische) fietsen en te bemensen via mensen met een (gedeeltelijke) afstand tot de arbeidsmarkt. Gezien het karakter van een proef zal vooralsnog niet geïnvesteerd worden in oplaadvoorzieningen.

Gevolgen

Financiële gevolgen en dekking

De totale jaarlijkse kosten van de voorgestelde in pandige voorziening in het pand Maastrichterlaan 74 komen neer op:

- huur € 2.500 p.m.	€ 30.000 p.j.
- nutskosten en verzekering	€ 7.500 p.j.
- begeleiding inzet medewerkers P-wet	<u>€ 10.000 p.j.</u>
	€ 47.500 p.j.

Overwogen kan worden om een vergoeding te vragen voor het stallen van de fietsen tijdens het stallen. In bovenstaande berekening is hier (nog) niet van uit gegaan.

Deze jaarlast is (nog) niet opgenomen in onze begroting, hetgeen in de nieuw op te stellen begroting wel zal moeten gebeuren. De kosten komen dan, net als die voor het restant van 2024, ten laste van de algemene budgetruimte. Overigens zal het huurbedrag jaarlijks worden geïndexeerd.

Kosten 2024:	voor 3 maanden	€ 12.500
Kosten 2025:	voor 9 maanden	€ 35.000

Juridische gevolgen

De eigenaar wenst het pand z.s.m. te verhuren. Inmiddels heeft het college, onder voorbehoud van een raadsbesluit, een optie tot huur genomen. Gezien de discussie in de raadscommissie van 17 september j.l. is aan de eigenaar van het pand aangegeven dat de voorgestelde huurconstructie van 5 jaar niet haalbaar is. Na beraadslaging is de eigenaar bereid vooralsnog voor 1 jaar te verhuren, vanaf 1 oktober a.s., waarbij de optie bestaat om dit per 1 oktober 2025 om te zetten in een periode van 5 jaar indien de proef zou slagen en de gemeenteraad een positief besluit hiertoe neemt.

Evaluatie

Aangezien het college nu voorstelt om een proef van 1 jaar aan te gaan en dienovereenkomstig ook een huurcontract, is een tussentijdse evaluatie wenselijk. We stellen voor om in de raadsvergadering van juni 2025 deze evaluatie te behandelen en dan uw raad te laten besluiten om al dan niet de proef structureel te maken alsmede de vorm waarin dat zal gebeuren.

Alternatieven

Zoals gesteld is het College geen voorstander van fietskluizen in het centrum van Vaals, vooral vanwege de ruimtelijke uitstraling.

Er zijn natuurlijk nog alternatieven mogelijk op het voorstel van het college.

Inpandige voorziening in winkelpand zonder bemensing

Als alternatief voor de inzet van beheerders/bewakers kan overwogen worden om de toegang tot de locatie te regelen met toegangscode/apps. Voordeel is dat de inpandige voorziening daarmee in principe 24/7 beschikbaar/bereikbaar wordt. Dit alternatief zal nader onderzocht moeten worden. Nadeel is dat desondanks de niet in boxen gestalde fietsen in het gehuurde pand dan nog steeds gevoelig blijven voor diefstal, tenzij gekozen wordt om de fietsen dan ook in afgesloten boxen te zetten. Op zich is dit laatste wel een dure constructie, omdat naast de huur ook de investeringen in de boxen moet worden gerekend. Derhalve heeft deze optie niet de voorkeur van het college.

Inpandige voorziening in parkeergarage

Een ander alternatief is om, ofwel met afsluitbare boxen/kluizen, ofwel met opbergrekken en bewaking middels bemensing, de bewaakte fietsenstalling te realiseren in de parkeergarage. De kluizen maar ook de niet afsluitbare opbergrekken vergen echter veel vloeroppervlak. We rekenen met een minimaal benodigd ruimtebeslag van 70 strekkende meter, waardoor we daartoe minimaal 28 parkeerplaatsen zouden moeten 'opofferen'. Voordeel is dat we in de inzet van beheerders deels gebruik kunnen maken van de huidige beheerders van de parkeergarage en we geen huur hoeven te betalen. Grote nadeel is echter het vervallen van een groot aantal parkeerplaatsen, hetgeen nadelige gevolgen heeft voor de parkeerbalans. Derhalve heeft deze optie niet de voorkeur van het college.

Cittaslow

Vaals zet als toeristische gemeente en vanuit de Cittaslow-gedachte onder andere in op betere fiets- en wandelroutes, waarbij Vaals als knooppunt fungeert voor populaire fietsroutes in de regio (o.a. Limburgs Fietsroutenetwerk) en internationale fietsroutes. Daarnaast stimuleren we in het kader van positieve gezondheid onze inwoners om meer te bewegen.

Plaatsing van een bewaakte fietsenstalling (kluizen) kan een positieve bijdrage leveren om de groeiende stroom aan fietsers, zowel bezoekers als inwoners, te kunnen accommoderen en hun fietsen op een veilige en georganiseerde manier te laten parkeren. Zeker met de alomtegenwoordigheid van elektrische fietsen kan een dergelijke voorziening ook een positieve impuls zijn om de auto te laten staan en meer op de fiets te stappen voor een kleine boodschap of sociale activiteit.